

Handläggare
Sara Uusimäki
Telefon: 08-5081502908508 150 2025-01-30
29

Till
Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skrivelse om kriminella nätverk som kopplas till HVB-hem och familjehem

Svar på skrivelse från Sergej Salnikov (SD) och Unni Björnefors (SD)

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

En skrivelse har inkommit till stadsdelsnämnden som lämnat denna vidare till stadsdelsförvaltningen för beredning. Skrivelsen inkom 2024-09-26 från Sergej Salnikov (SD) och Unni Björnefors (SD)

Skrivelsen lyfter socialförvaltningens och stadsdelsförvaltningarnas ansvar att skydda barn från skadliga miljöer. Skrivelsen avslutas med sex frågeställningar för förvaltningen att besvara.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning har yttrat sig i ärendet utifrån frågeställningarna och föreslår till nämnden att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på skrivelsen.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden överlämnade 26 september 2024 en skrivelse från Sergej Salnikov (SD) och Unni Björnefors (SD) till förvaltningen för beredning. Skrivelsen rör kriminella nätverk som kopplas till HVB-hem och familjehem och hur stadsdelsförvaltningen jobbar med att förhindra detta.

Ärendet

I skrivelsen framförs att socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningen har ett stort ansvar att barn och unga inte befinner sig i skadliga miljöer. Förvaltningarna har ett ansvar att säkerställa att barn och unga inte placeras på HVB-hem med

kriminella kopplingar och bör hållas ansvariga för att inte uppfylla sin omsorgsplikt om det skulle hända.

Skrivelsen avslutas med följande frågeställningar till förvaltningen att besvara:

1. Hur ser ansvarsfördelningen ut mellan socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningen om en placering av minderårig allvarligt brister i relation till omsorgsplikten, tillsyn och kontroll samt anmälningsplikt eller åtgärder vid misstankar?
2. Har förvaltningen fått några indikationer på att placerade ungdomar från vår stadsdel hamnat på hem där verksamheten visat på en koppling till kriminella nätverk?
3. Genomför förvaltningen någon rutinmässig kontroll när det gäller att utesluta att verksamheten på det aktuella HVB-hemmet bedrivs med koppling till kriminella nätverk innan placering sker, och hur ser den i såna fall ut?
4. Vilka rutiner aktiveras om ett kriminellt nätverk misstänks kopplas till verksamheten på ett HVB-hem eller familjehem för placering av minderårig från stadsdelen?
5. Hur kan det uppstå en situation där Stockholms stad genom sina stadsdelsförvaltningar och andra kommuner kan felplacera minderåriga i verksamheter som kopplas till kriminella nätverk?
6. Samverkar stadsdelsförvaltningen med Inspektionen för vård och omsorg som fått i uppdrag att skärpa tillsynen över HVB-verksamheter för att motverka dessa brottsliga aktörer?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ- och familjestöd. Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp samt pensionärsrådet 2025-01-23.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Nedan redovisas förvaltningens svar på skrivelsens frågeställningar.

Ansvarsfördelningen mellan berörda förvaltningar

Den förvaltning som huvudsakligen hanterar upphandling och avtalsuppföljning med leverantörer för dygnet runt-vård till målgruppen är socialförvaltningen. När ett beslut om placering utanför hemmet fattats för ett barn ska stadsdelsförvaltningen i första hand utgå från de ramavtal som socialförvaltningen upphandlat. Enstaka direktupphandlingar med individuella avtal kan tecknas per stadsdelsförvaltning, vilket förekommer när ramavtalsupphandlade leverantörer inte kan ta emot en ungdom med placeringsbeslut. Vid direktupphandling ansvarar stadsdelsförvaltningen för kontroll av verksamheten. Stadsdelsförvaltningen är oavsett om placeringen sker inom ramavtal eller inte ansvariga för att ordna med omplacering för

barnet om det behovet finns.

Om stadsdelsförvaltningen får information om missförhållande i en verksamhet inom ramavtalet meddelas detta till socialförvaltningen. På samma sätt ska socialförvaltningen informera om ett missförhållande uppmärksammas av socialförvaltningen som ramavtalsansvarig.

Förekomst av koppling till kriminella nätverk

Förvaltningen har ingen kännedom om att ungdomar placerats på hem där verksamheten visat koppling till kriminella nätverk.

Kontrollrutiner innan placering sker

Inför placering kontrollerar stadsdelsförvaltningen att leverantören har ett aktivt tillstånd för verksamheten hos Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Om verksamheten inte är inom ramavtal, ansvarar stadsdelsförvaltningen för att genomföra en seriositetskontroll. Det innefattar kontroll av inbetalning av skatter och socialförsäkringsavgifter från Skatteverket och Kronofogden, en kontroll av att erforderligt tillstånd hos IVO finns och där personal inte är dömda för brott avseende yrkesutövningen enligt lagkraftvunnen dom eller gjort sig skyldig till allvarliga fel i yrkesutövningen (sanningsförsäkran).

Stadsdelsförvaltningen ansvarar även för uppföljningen av avtalad verksamhet vid användande av individuellt avtal.

Stadsdelsförvaltningen har även samverkan med andra stadsdelar och kommuner för att möjliggöra att indikationer kring verksamhetens kvalitet uppmärksammas. Om förvaltningen inte tidigare haft placeringar i verksamheten, används referenssamtal med andra placerande stadsdelar eller kommuner.

Vid misstanke om koppling till kriminellt nätverk

De rutiner som används gäller när brister, oavsett grund, upptäcks eller misstänks i en verksamhet. Om stadsdelsförvaltningen misstänker att ett barn inte får den vård denne är i behov av eller om verksamheten inte agerar enligt avtal, görs en planering för hur vården kan genomföras för att säkerställa barnets skydd- och stödbehov. Om stadsdelsförvaltningen misstänker att leverantör inte utövar verksamhet enligt avtal och det tillstånd som är utfärdat från IVO, är stadsdelsförvaltningen skyldig att anmäla detta till IVO.

Om verksamheten är under ramavtal informerar stadsdelsförvaltningen socialförvaltningen.

Risker att minderåriga placeras i verksamhet med kriminella kopplingar

Stadens och stadsdelsförvaltningens utgångspunkt är att inte använda dygnet runt-vård från verksamhet med kriminella kopplingar. Stadens kraftsamling mot välfärdsbrott omfattar bland

annat HVB och som redovisat följer förvaltningen de arbetsätt som tagits fram inom ramen för detta. Företagen kontrolleras i enlighet med avtalens krav och upphandlingslagstiftningens ramverk under upphandling och uppföljning. Utöver de socialsekreterare som arbetar med individuppföljningen finns också en placeringssamordnare som genomför de kontroller som ska genomföras och även gör platsbesök på boendet innan en placering genomförs. Samtliga HVB som förvaltningen använder har kontrollerats av IVO som är tillståndsgivare för insatsen. Om det skulle upptäckas vid en individuppföljning eller om förvaltningen i samverkan med avtalsansvarig förvaltning skulle få indikationer om misstänkt kriminell verksamhet eller koppling kontaktar förvaltningen omedelbart socialförvaltningen och polismyndigheten. Behov av omplacering och omedelbar skyddsbedömning hanteras direkt av förvaltningen. I december 2024 hade IVO återkallat tillstånd för 18 HVB under året och vid dessa hade förvaltningen ingen placering.

Samverkan med Inspektionen för vård och omsorg

Stadsdelsförvaltningen rapporterar misstanke om felaktigt utförande av verksamhet till IVO om det uppstår.

Barnrättsperspektiv

Skrivelsen har en tydlig koppling till barnrättsperspektivet. Detta genom frågeställningarnas fokus på socialtjänstens arbete för att skydda utsatta barn och unga från ytterligare utsatthet. Förvaltningen utgår från en bedömning om barnets bästa med noggranna avvägningar och kontroller när en placering övervägs och genomförs.

Förvaltningen föreslår att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på skrivelsen.

Hanna Jakhammer
Hanna
Jakhammer
Tf Stadsdelsdirektör
Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Skrivelse från Sergej Salnikov (SD) och Unni Björnefors (SD)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Hanna Jakhammer, Tf Stadsdelsdirektör	2025-01-08